

Uusi Turku

Kaupunginsihteeripäivät pe 26.8.2022

Minna Sartes, järjestämisjohtaja ma.

Taustaa ja tulevaisuutta

Taustaa

- Kaupunginvaltuusto päätti 14.12.2020 § 214 pormestarimallin hallintosäännön tulevan voimaan 1.6.2021. Voimaantulo siirtyi elokuun 2021 alkuun (Kv 17.5.2021). Pormestaristo valittiin ja pormestariohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 23.8.2021.

Vuonna 2020 johtamisjärjestelmän muutoksen päätavoitteet olivat:

- pormestarimallin käyttöönotto,
- poliittisen johtamisen vahvistaminen,
- johtamisjärjestelmän muuttaminen erottelemaan selkeämmin tuotanto ja järjestäminen (järjestämistoiminto),
- hallinnon palvelufunktion määrittely ja sen palveluiden, prosessien ja organisaation kuvaaminen (yhteiset palvelut),
- epäselvien johtamissuhteiden korjaaminen,
- kaupunkitasoisesti johdettavien asioiden parempi tunnistaminen.

Uusi Turku

Sote-uudistuksen ja Hyvinvointialueiden perustamisen myötä vuoden 2023 alusta kuntien toiminnassa tapahtuu suuria muutoksia, joihin tulee valmistautua vuoden 2022 aikaan. Hyvinvointialueen syntymisen ja kaupungin sote-toiminnan liikkeenluovutuksen myötä syntyy Uusi Turku. Uusi Turku -projekti jakautuu ajallisesti kolmeen osioon:

- 1) Vuonna 2022 tehtävät sote-uudistuksen edellyttämät muutokset
- 2) TE-uudistuksen muutokset vuonna 2024
- 3) Visio 2025, jossa varaudutaan jo tulevan valtuustokauden ratkaisuihin.

Valmistautuminen vuoteen 2023

- Sote-uudistuksen jälkeinen lautakuntarakenne ja päätöksentekomalli on hyväksyttävä jo vuoden 2022 aikana johtuen lakimuutoksista liittyen sote-sektoriin ja kunnan uuteen rooliin hyvinvoinnin edistäjänä.
- Uutena elementtinä hallinnollisten asiakirjojen rinnalle tuodaan **toimintatapojen ja -mallien kuvaukset**, jossa kuvataan miten erityisesti kaupunkitasoisia, yhteisiä kehittämiskokonaisuuksia johdetaan ja ohjataan, ja samalla tarkennetaan johtamis- ja ohjausfoorumeita (Turun toimintamallin kuvaus).
- Ensimmäisen vaiheen konkreettisia tuotoksia ovat hallintosääntö, hallinnon järjestämispäätös ja organisaatorakenne sekä toimintamallin kuvaus.
- Tämä kokonaisuus tuodaan päätöksentekoon syksyn 2022 aikana.

Toimintatapojen ja -mallien kuvaus

- Toimintatapojen ja -mallien kuvaamisen piloteiksi on valittu kolme kehittämiskokonaisuutta:
 - lasten ja nuorten häiriökäyttäytyminen (vastuu Minna Sartes)
 - työllisyyspalvelujen uudistaminen (vastuu Niko Kyynäräinen)
 - alueellisen segregaaation vähentäminen (vastuu Christina Hovi).
- Piloteissa kuvataan nykytila ja määritellään ohjaus- ja johtamistasot ja -tarpeet, joita voidaan soveltaa myös muissa kaupunkitasoisissa ja yhteisissä ikäkaaren tai aiheen mukaisissa prosesseissa.
- Pilotit ovat valmiit lokakuun 2022 loppuun mennessä.

TE-uudistus 2024

- Edelleen TE-uudistus 2024 edellyttää muutoksia, johtamisjärjestelmään ja kesäkuun 2023 loppuun mennessä tulee esittää Turun kaupungin TE-toimintojen johtamismalli, organisaatio sekä poliittisen ohjauksen malli.
- Uudistus tulee laajentamaan kaupungin järjestämisvastuusta, siinä tehdään seudullisia ratkaisuja valittujen yhteistoiminta-alueiden puitteissa ja muutos lisää työllisyyspalveluiden osuutta kaupungin toiminnoissa sekä edellyttää niiden kokonaisjohtamista mm. koulutuspalveluiden kanssa yhdessä (TE-toiminnan Turun malli).

Visio 2025

- Seuraavaa valtuustokautta linjaavan vision työstäminen on tarpeen aloittaa osana Uusi Turku -projektia, koska marraskuussa 2022 tehtävät ratkaisut tähtäävät vain kuluvan valtuuskauden loppuun ja ovat siten luonteeltaan tilapäisiä.
- Sote-uudistuksen muutokset ovat kuitenkin niin merkittävät, että uudistamistarve on suurempi kuin vain akuutti 2023 vuodenvaihteeseen tähtäävä muutos, mutta suurempaa muutosta on vaikea toteuttaa kesken valtuustokauden.
- Visiota 2025 työstetään kuluvan valtuustokauden loppupuolelle saakka ja työn tulee olla kokonaan valmis kesällä 2024. Uusi Turku -projektissa synnytetään visio siitä, millaisella johtamisjärjestelmällä seuraavaan valtuuskauteen lähdetään.

Visio 2025:ssa ratkaistavat asiat

- Kaupungin poliittisen ja virkaorganisaation rakenne ja muutostarpeet,
- Tasapainoinen organisaatiomalli,
- Keinot organisaation madaltamiseen,
- Pormestarimallin hyötyjen vahvistaminen,
- Pormestariohjelman ja muiden strategisen johtamisen työkalujen yhdistäminen.

Muutosten valmistelua koordinoi kaupungin johtoryhmä ja osa-alueiden muutoksissa hyödynnetään apulaispormestareiden johtamia työllisyyden sekä lasten ja nuorten palveluiden ohjaamiseen nimettyjä ohjausryhmiä.

Muutosjohtamisen hankkeen poliittisen päätöksenteon osioita ohjaa puheenjohtajatoimikunta.

Muutosjohtamisen tuotokset

Muutosjohtamisen hankkeessa vuoden 2022 aikana tuodaan näkyväksi vuonna 2023 konkretisoituvat Uusi Turku -muutokset sekä suuntaviivat vuoteen 2025 seuraavasti:

- Hyvinvoinnin lautakunnan tehtävät, toimivalta ja toiminta 2023-2025 ja sen suhde muihin lautakuntiin, sen valmistelun organisoituminen sekä suhde järjestämiseen (marraskuu 2022).
- Turun toimintamallin kuvaus. Konsernihallinnon organisaation ja järjestämisen toimintamallin tarkentaminen ja tarvittava uudistaminen vuoden 2023 aikana. Tähän sisältyy mm. johtamisfoorumien määrittely, kaupungin yhteisen kehittämisen ja tekemisen uudistaminen (marraskuu 2022).
- TE-toiminnan Turun malli 2024 alkaen (kesäkuu 2023).
- Visio 2025 (kesäkuu 2024).

Muutoshankkeen tavoitteet ovat:

- Vahvistaa ihmiskeskeistä ja asiakaslähtöistä toimintatapaa Turun kaupungissa.
- Parantaa poliittisen johtamisen työkaluja ja strategisten tavoitteiden toimenpanokykyä.
- Luoda poliittiseen johtamiseen mallit, jotka vastaavat kuntien uuteen rooliin sote-uudistuksen jälkeen.
- Selkeyttää johtamissuhteita kaupungin järjestämisvastuun muuttuessa sekä tiivistää kaupunkitasoista johtamista.
- Kuvata kaupungin johtamismalli ymmärrettävästi.

Järjestämisen kuvausta

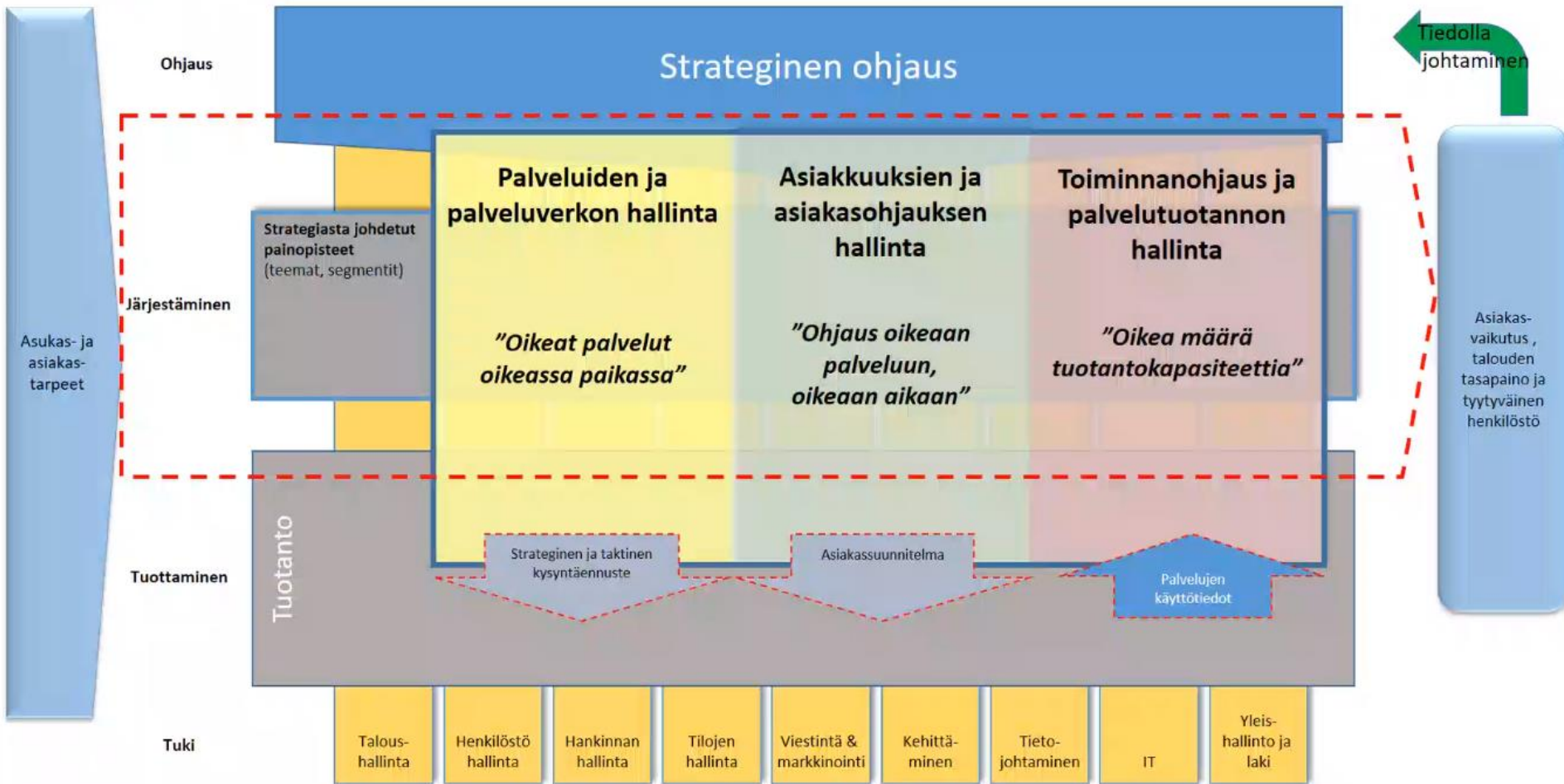

Järjestämisen toimintamalli

- Järjestämisen toimintamalli tuli voimaan 1.6.2021 kaupungin muun organisaatiomuutoksen yhteydessä. Valmistelua tehty 2019 lähtien
- Järjestämistä ja modernin kunnan toimintamallia on kuvattu eri näkökulmista
 - Keskeiset elementit palveluiden ja palveluverkon hallinta, asiakkuuksien ja asiakasohjauksen hallinta, toiminnanohjaus ja palvelutuotannon hallinta
- Hyvinvoinnin ja elinvoiman edistäminen
- Ihmislähtöinen palveluverkkosuunnittelu (DigiPave)

Maaailman moderneimman kunnan toimintamalli

Kunnan johtamisen viitearkkitehtuuri

Helsinki 2016
ISBN 978-952-293-403-1

Kunnanjohtamisen viitearkkitehtuuri

Prosessiavain

Asiakastarve

Palvelun käyttäjä

yksilö, yritys, yhteisö,
yhteiskunta

Veronmaksaja

yksilö, yritys, yhteisö,
yhteiskunta

YDINPROSESSIT

Asiakkuuksien hallinta

Palvelujen järjestäminen

Palvelutuotanto

T1 Henkilöstö-
hallinta

T2 Talous-hallinta

T3 Hankinnan
hallinta

T4 Tilahallinta

T5 Tiedon-hallinta

T6 ICT-hallinta

T7 Markkinointi
ja viestintä

O1 Strategiaohjaus

O2 Rahoitus- ja
talousohjaus

O3 Asiakkuuksien ja
palvelujen ohjaus

O4 Kehittämisen
ohjaus

O6 Päätöksenteko

OHJAUSPROSESSIT

Asiakasvaikutus

Ryhmitellään ja priorisoidaan asiakkuudet
Liiketoimintamalli
Strategiset kyvykkyydet
Kysynnän hallinta

Palvelutarjooma / Palveluverkko
Liiketoimintamalli / toimintamalli
Taktiset kyvykkyydet
Palveluntuottajien valinta ja sopimukset

Palvelut valituille asiakkaille
Toimintamalli
Operatiiviset kyvykkyydet
Palvelutuotannon hallinta ja seuranta

Talouden tasapaino

TUKIPROSESSIT

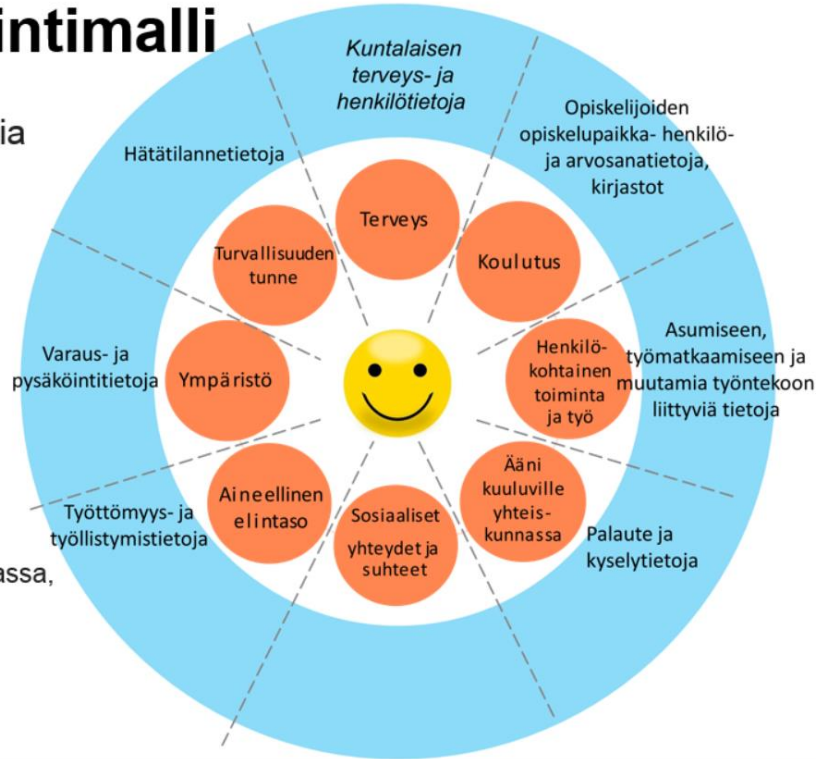
Ihminen ytimessä

Stiglitzin hyvinvointimalli

Hyvinvointi (well-being) on moniulotteinen käsite, jonka kaikkia komponentteja pitäisi ainakin periaatteessa käsitellä samanaikaisesti.

Stiglitzin komitea on tunnistanut hyvinvoinnissa seuraavat perusulottuvuudet

1. Aineellinen elintaso (tulot, kulutus ja vauraus)
2. Terveys
3. Koulutus
4. Henkilökohtainen toiminta ja työ
5. Äänen saaminen kuuluville yhteiskunnassa, hallinnointi
6. Sosiaaliset yhteydet ja suhteet
7. Ympäristö (sen nykyinen ja tuleva tila)
8. Turvattomuus sekä taloudellisena että fyysisenä kokemuksena

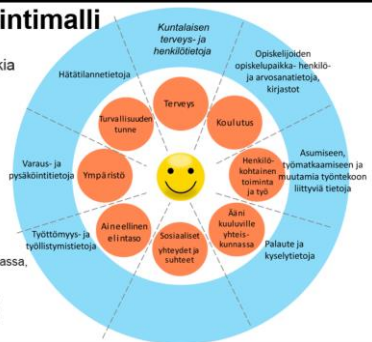
Periaatteessa helppo

Stiglitzin hyvinvointimalli

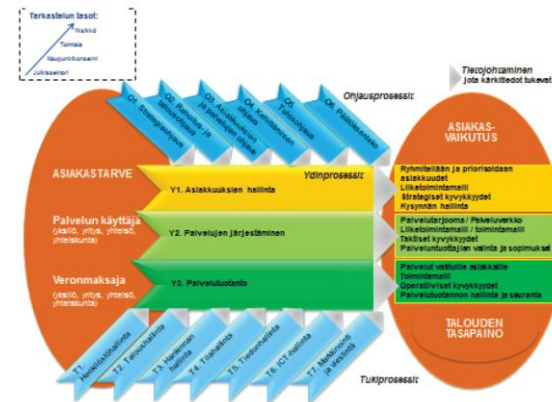
Hyvinvointi (well-being) on moniulotteinen käsite, jonka kaikkia komponentteja pitäisi ainakin periaatteessa käsitellä samanaikaisesti.

Stiglitzin komitea on tunnistanut hyvinvoinnissa seuraavat perusolotuvuudet

1. Aineellinen elintaso (tulot, kulutus ja vauraus)
2. Terveys
3. Koulutus
4. Henkilökohtainen toiminta ja työ
5. Äänen saaminen kuuluville yhteiskunnassa, hallinnointi
6. Sosiaaliset yhteydet ja suhteet
7. Ympäristö (sen nykyinen ja tuleva tila)
8. Turvattuus sekä taloudellisesti että fyysisenä kokemuksena

Stiglitz

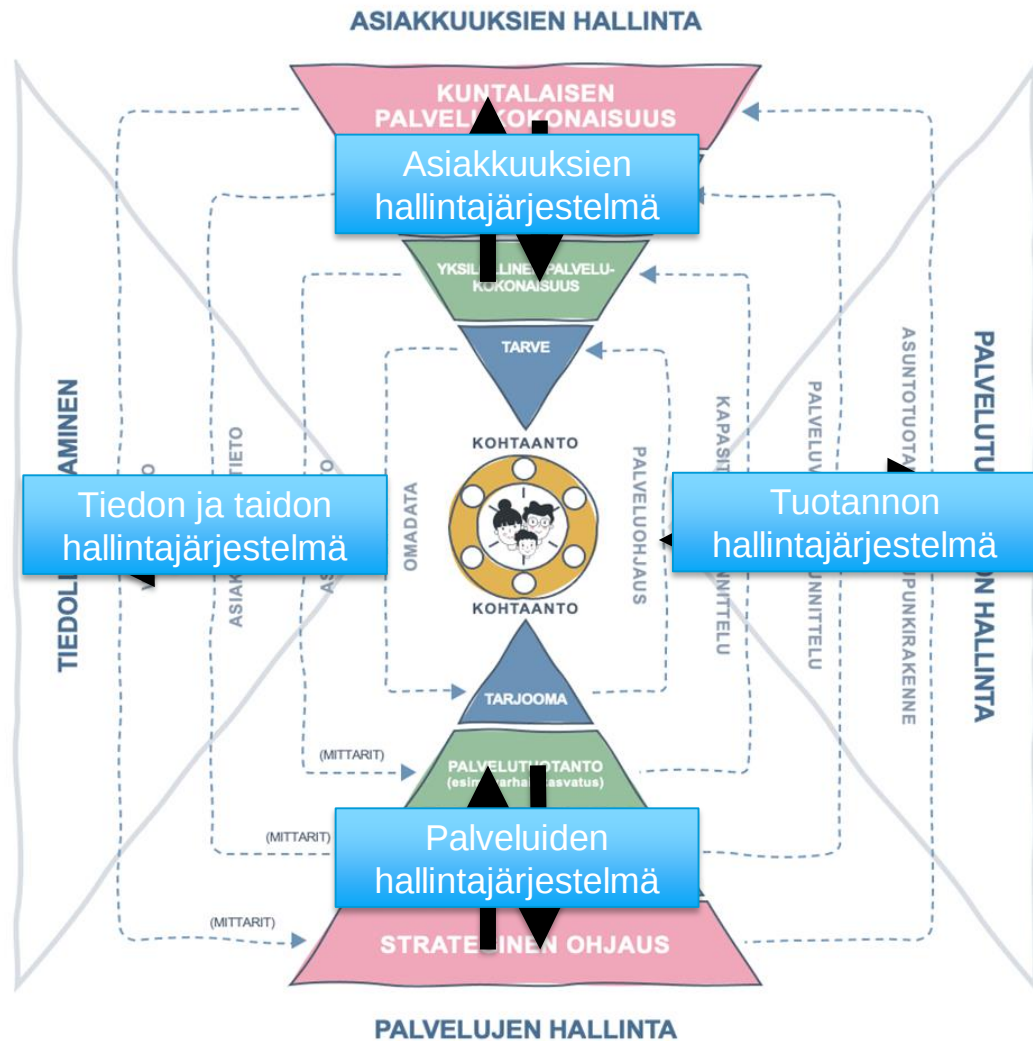

Kuva 2 Johtamisen pääprosessien kartta eli ns. prosessiavain

Kunnan johtamisen viitearkkitehtuuri

Ihmislähtöisen palveluverkkosuunnittelun konsepti

Järjestämisen toimintamallin arviointia

Yhteenvetoa nykyisen toimintamallin toimivuuden näkökulmasta

Mitkä asiat toimivat hyvin?

- Johtajuus ja resurssien kohdentaminen toimivat hyvin mikäli ratkaistava asia osuu oman yksikön/tiimin toiminta-alueeseen
- Asiakasohjaus toimii hyvin, mikäli asiakkaan tarve pysyy yhden palvelun/palvelualueen sisällä

Missä asioissa on kehitettävää?

- Kyky kohdentaa resursseja tarpeiden ja toimintamallien pohjalta (nykyään resurssien kohdentamista kyetään muuttamaan ainoastaan rakenteita muuttamalla)
- Yhteistä tilannekuvaa ei ole massaa oikeastaan mistään ilmiöstä, joka ylittää organisatoriset rajat - tai sitten tehdään ilmiöistä irrallisia, pistemäisiä analyyseja, joista ei muodostu eheää kokonaiskuvaa
- Johtajuuden puute – kuka tai mikä taho vastaa johtamisesta, ohjauksesta ja koordinaatiosta tilanteissa, joissa ratkaistava asia ylittää organisatoriset rajat
- Systeemistä asiakasohjausta ei ole olemassa
- Kehittäminen on liiaksi irrallaan perustyöstä - kehitetyt mallit eivät juurru osaksi perustoimintaa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

16 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

- Lautakunnan tehtävänä on huolehtia lainsäädännössä hyvinvoinnin edistämisestä määrättyistä tehtävistä sekä muista erikseen määrättyistä tehtävistä ja toimii ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana kunnan toimielimenä.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta vastaa kuntatasoisesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhteistyön ohjauksesta, kunnan päätöksenteon vaikutusten ennakoarviointimenettelyn ohjauksesta ja ohjeistuksesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmista sekä kuntalaisvaikuttamisen ohjauksesta.

16 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

- Lautakunnassa on 13 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan jäsenistä vähintään yksi ja hänen varajäsenensä ovat **ruotsinkielisestä kieliryhmästä**.
- Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet siten, että enemmistö jäsenistä on valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Lisäksi kaupunginvaltuusto **nimeää lautakunnan varsinaisista jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan**.

38 § Lautakunnan yleinen toimivalta

- Lautakunnan yleinen toimivalta ei suoraan sovellu hyte-lautakunnalle, joten tulee kirjoitettavaksi ”pois lukien hyte-lautakunta” –osio
- Kokeillaan hajautettua valmistelua
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnalla alaista organisaatiota ei ole

Lautakunnan yleinen toimivalta

Lautakunta kehittää, ohjaa ja valvoo alaisensa organisaation toimintaa.

Lautakunnan tehtäviin tehtäväalueellaan kuuluu:

- 1) päättää talousarvioesityksen tekemisestä kaupunginhallitukselle,
- 3) raportoida taloudesta ja toiminnasta kaupunginhallitukselle ja valtuustolle,
- 4) päättää avustusten myöntämisestä kaupunginhallituksen määräämien periaatteiden mukaisesti,
- 5) päättää asiakasmaksujen, palveluiden ja tuotteiden hinnoittelusta valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti,
- 6) päättää yksittäisten toimipaikkojen muutoksista valtuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien palveluverkkoa koskevien periaatteiden mukaisesti,

Lautakunnan yleinen toimivalta 2/2

- 7) hyväksyä tilahankkeiden tarveselvitykset, mikäli hankkeen vuosivuokra on 100 000–200 000 euroa tai hankkeen kustannusarvio on 1–2 miljoonaa euroa,
- 8) päättää käytössään olevien tilojen luopumisesta,
- 9) hyväksyä osaltaan tilahankkeiden hankekuvaukset ja hankesuunnitelmat sekä esittää hankkeen hyväksymistä edelleen päätösvaltaiselle tasolle,
- 10) antaa kaupungilta pyydetty merkittävät lausunnot ja selvitykset, jotka eivät edellytä palvelukokonaisuusraja ylittävää harkintaa tai kaupungin kokonaisnäkemysten muodostamista, sekä
- 11) päättää tehtäväaluetta koskevista laajamerkityksellisistä asioista.

Lautakunnan yleinen toimivalta

- Lautakunnalla on oikeus siirtää toimivaltaansa muulle toimielimelle, palvelujohtajalle tai muulle viranhaltijalle.
- Lautakunta voi saattaa asian, joka sillä on oikeus ratkaista, kaupunginhallituksen käsiteltäväksi, mikäli asian merkittävyys sitä edellyttää.

47 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan erityinen toimivalta

Sen lisäksi, mitä muutoin on määrätty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan tehtävänä on:

1. Hyväksyä osaltaan laajan hyvinvointikertomuksen (kv)
2. Hyväksyä osaltaan vuosittainen hyvinvointikertomus ja suunnitelma (kh?)
3. Hyväksyä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
4. Tehdä esitykset vaikuttajatoimielinten jäsenistä (kh)
5. Vastata WHO-yhteistyöstä ja ikäkaarikohtaisista sitoumuksista (ml. Unicefin lapsiystävällinen kunta, ikäystävällinen kaupunki) ja tehdä esitys/päätää mahdollisista edustuksista

... erityinen toimivalta

6. Hyväksyä asukasbudjetti kh:n määrittämän raamin mukaan
7. Tehdä esitys kuolinpesien säästörahaston ja sosiaalirahaston varojen käyttämisestä
8. Vastata kuntalaisaloitteiden käsittelystä
9. Toimia monijäsenenä toimielimenä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa
10. Antaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä lausuntoja, jotka eivät edellytä palvelukokonaisuusrajat ylittävää harkintaa tai kaupungin kokonaisnäkömyksen muodostamista

... erityinen toimivalta

- avustustoimikuntana ja yhdenvertaisuustoimikuntana toimiminen, päätösvalta avustamistoiminnasta, päättää avustusten myöntämisestä kaupunginhallituksen määräämien periaatteiden mukaisesti
- kuntalaisaloitteiden käsittely
- kuntalaispalautteen käsittely ja kokonaiskuvan arviointi hyvinvoinnin näkökulmasta

Lautakunnassa käsiteltävät asiat

- Hyte-seurantaraporttien käsittely
 - Väestön hyvinvoinnin tilan seuranta
 - Laaja hyvinvointikertomus ja suunnitelma (kv-päätös)
 - Vuosittainen hyvinvointikertomus ja suunnitelma (kv-päätös)
 - Sis. Väestötason tutkimukset ja näkymä hyte-suunnitelmiin
 - Ikäkaaren mukainen tarkastelu
 - Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma (kv), Lautakunta korvaa nykyisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan
 - Toiminnan vaikuttavuuden seuranta
 - Hyte-kerroin
 - Lyhyen tähtäimen seurantamittarit (kaupunkitasoinen palvelujen käyttö ml. sote-mittarit)
 - Kuntalaispalautteet, tarpeet ja asiakastyytyväisyys
 - Hyte-hankesalkku

- Toimielinten ja edustajien esittäminen kh:lle
 - Vaikuttajaryhmien asettaminen ja työn seuranta
 - Ehkäisevän päihdetyön toimielimenä toimiminen
 - WHO-yhteistyövastuu ja edustajien nimeäminen
- Lausuntojen antaminen väestön hyvinvoinnin näkökulmasta
- Asukasbudjetti 2,7 milj (sis kypän investointilistaa ja 300.000 muuta) raamista tehty päätös vuoteen -27 asti (kh)
- Avustustoimikunnan ja yhdenvertaisuustoimikunnan tehtävät
- Määrärahoista päättäminen
 - Kh-järjestöavustukset
 - kuolinpesien säästörahaston ja sosiaalirahaston varojen käyttämisestä

- Kuntalaisaloitteiden käsittely
- Palautteiden ja palautepalvelun seuranta
- Yhdyspintakysymysten edistäminen hyvinvointialueen ja kaupungin välillä
- Iltakouluasiat ja tilannekatsaukset hyte-teemoista yli lautakuntarajojen
 - Esim. ajankohtaiset ilmiöt ja hyvinvointihaasteet, järjestökumppanuus

**Tänään tehdään
lisää historiaa.**

A nighttime photograph of a river, likely the Jyväskylä River, with trees and buildings illuminated by warm lights. The lights reflect in the water. A church spire is visible in the background. The word "Kiitos!" is overlaid in the center.

Kiitos!